

Praxis Avrea Qvotidianarvm Rervm Ecclesiastici Fori

In qua Variæ Iuridicæ Resolutiones ex approbatis traditionibus Doctorum,
atque diuersorum Tribunalium, præsertim Rotæ Romanæ, Decisionibus,
excerptæ, continentur; Opvs Qvatvor Partibvs Distinctvm

Continens Tertiam, & Quartam Partem: Quibus, hac nostra editione ab
innumeris mendis repurgata ...

Riccio, Giovanni Luigi

Venetiis, M.DC.LXXIV.

Praxis Solemnizandi Matrimonium iuxta formam Concil. Trid. sess. 24. cap.
1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98599](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98599)

An sit Simonia præsentare iurisperitum ad beneficium cum pacto, vt defendat litem dicti iuris patronatus.

FVi interrogatus si potuisset de iure patronus præsentare ad beneficium sui iuris patronatus clericum doctorem, seu aduocatum, conditione, & pacto adiecto in dicta præsentatione, vt dictus præsentatus patrociniū præstet pro defendenda lite super dicto iure patronatus, cui quæsto respon- di dictam conditionem præstandi patrociniū ope- rari, vt præsentatio dicatur simoniaca, etenim de iure clarum est, pactiones in spiritualibus reprob- ri cap. fin. de pactis cap. ex parte, & cap. præerea, & quod ibi communiter notatur de transactionibus cap. ex parte, vbi Abb. etiam Felyn. & reliqui de of- ficio delegati Garfias decil. 3. Faber in decil. 5. de sacrosanctis Ecclesiis, quod adeo verum est, vt pro- cedat etiam si conditio diceretur de utilitate Eccle- siæ, vt optimè in decil. fin. de simonia, vnde simo- niacum est quando patronus offert, siue præsentat, siue nominat clericum ad beneficium pecunia rece- pta, vel eo pacto, vt temporale commodum acci- piat, cap. 1. de transact. Item Simoniacus est patro- nus quando pacificetur cum clerico, quem institu- dum proponit, nominat, & offert, vt beneficium re- signet, siue dimittat quemadmodum patronus ipse perierit, vel si ita cum eo conuenerit, vt resignet be- neficium in gratiam, & fauorem eius, quem patro- nus nominauerit, vel si pactum fecerit, vt clericus cer- tam partem soluat ex fructibus beneficii, vel vt con- sensum præstet pensioni in beneficio imponendæ.

Insuper Simoniacus est, qui ad beneficium promo- uetur ex pacto cum patrono, cui promittit se nihil pe- titurum ab eo c. per tuas. 3. & c. si quis de simonia.

Quid dicendum quando duo patroni litigant de iure præsentandi, & vnus eorum offert clericum iuris peritum ea conditione, vt in ea lite ius, & causam eius defendat impensis tamen patroni, qui cum præsentauit? Respondeo esse Simoniacum, qui eiusmodi pacto clericum præsentauit, eo quod ex præsentatione, temporale commodum recipit, nam patrociniū, ferre alicui in lite, & causâ eius tueri, & agere, est quid pecunia æstimabile, cum ad id faciendum possit quis stipendio conducì, & obligatio ad patrociniū fe- rendum est pecunia æstimabilis.

PRAXIS SOLEMNIZANDI

Matrimonium iuxta formam Concil. Trid. sess. 24. cap. 1.

RESOLVT. CCCCXXXI.

- 1 In solemnizatione matrimonij est necessaria præsentia parochi.
- 2 Quis dicatur proprius parochus contrahentium remissiuè.
- 3 Præsentia parochi non tantum debet esse corporea, sed & moralis.
- 4 Valet matrimonium quamuis parochus, & testes vi de- renti intersint dummodo intelligant consensum con- trahentium.
- 5 Et in quibus casibus validè assistat, vide per discursum vsque ad finem.

Referuntur nonnulli, pulcherrimi casus in mate- ria parochi.

Conclusio sit firmissima in materia solemnizandi matrimonia iuxta formam Concilij Trident. sess. 24. c. 1. vt sit necessaria præsentia proprii parochi cum duobus testibus.

Et primo, quis dicatur proprius contrahentium, parochus videndus est Menoch. de præsumpt. lib. 6. quæst. 88. Henriquez lib. 1. cap. 3. num. 3. Ledesm. de matrim. quæst. 45. art. 5. puncto 3. Gratian. discipulat. forens. cap. 76. nu. 18. Truifan. decil. 2. 3. lib. 1. latè Ce- ned. præct. lib. 1. quæst. 30. a nu. 45. Guttier. in tract. de matrim. cap. 65. num. 6. vbi resoluit dici illum pro- prium parochum parochiæ, in qua contrahentes ani- mum permanendi habent, non autem ad tempus red- dituri postea ad proprium domicilium, & cap. 73. te- statur habentem publicam Parochiam in qualibet posse matrimonium inire.

Secundò præsentiam hanc parochi non tantum corpoream, sed etiam moralem, & humanam requiri cum intelligentia, & aduertentia actus Ledesm. tra- ctat. de matrim. quæst. 45. art. 5. versic. est secundum dubium Henriquez lib. 1. c. 3. & latè Cened. præct. & canon. q. lib. 1. qu. 30. a nu. 33. nouissimè Guttier. de matrim. cap. 69.

Tertiò valere matrimonium quamuis parochus, & testes vi detenti intersint dummodo intelligant cõ- sensum contrahentium Salzed. ad Diaz. cap. 23. ver- sic. tertio Ledesm. in tract. de matrim. dict. quæ- stion. 45. art. 5. puncto 3. dub. 3. versic. quo supposito Eman. in sum. tom. 1. cap. 219. num. 11. in 2. edit. Ce- ual. quæst. 604. Ioan. Sanch. lib. 3. disp. 39. num. 9. Re- bell. de obligat. iust. p. 2. lib. 2. disp. 39. num. 4. Guttier. dict. cap. 69. nu. 10. qui nu. 13. in fine resoluit esse gra- ue peccatum contrahere coram parochi inuito.

Quarto valere etiam matrimonium quamuis pa- rochus ad alium finem vocatus sit Salzed. dict. cap. 23. versic. 3. licet, & versic. 5. dub. Azued. l. 1. num. 39. tit. 1. lib. 5. nouæ recopil. dict. quæst. 604. a nu. 66. Rebell. dict. lib. 2. quæst. 8. num. 4. Henric. in sum. lib. 1. cap. 3. §. 1. in fin. Sanch. lib. 3. disput. 59. num. 10. Spin. dict. glol. 15. num. 48. & 49. Guttier. dict. cap. 69. num. 3. vbi dicit Illustrissimos Cardin. decidisse in hæc verba.

Parochum verò intelligi adhibitum etiam si ex alia causa vocatus sit, dummodo ad illum actum adhibea- tur aliam decisionem in contrarium adducit Gonzal. ad reg. 8. cancell. glol. 48. num. 35.

Quartò parochus excommunicatus, suspensus, vel irregularis etiam non toleratus validè assistit Ledes- de matrim. qu. 45. artic. 5. puncto tertio, dub. 3. Ce- uall. dict. quæstione 604. nu. 65. Guttier. dict. tract. de matrim. cap. 62. nu. 23. & cap. 66. nu. 19. Henric. lib. 11. cap. 3. 4. & 5. Sanch. lib. 3. disp. 21. Rebell. quæst. 9. nu- mero 9.

Quinto parochus, qui propter aliquod crimen pri- uatus fuit sacramentorum administratione, vel spe- cialiter ab Episcopo, vel eius vicario admonitus fuit, ne aliquos matrimonio coniungat validè assistit Salzed. in præct. cap. 73. versic. primum igitur dubium Ceuall. dict. quæst. 604. num. 71. Sanch. lib. 3. disput. 32. num. 1. & 2. Guttier. dict. tract. de matrim. cap. 63. num. 25. Ledesm. in sum. p. 1. de sacram. mat. c. 6. concl. 4. dubit. 11.

Sexto parochus delegatus, quem Episcopus con- stituit, & ad nutum ipsius amoueri potest, & vicecu- ratus a parochi proprietario institutus validè assistit Rebell. dict. lib. 2. quæst. 9. num. 8.

Septimo parochi vnus præsentia sufficit quando contrahentes sunt diuersarum parochiarum Salzed. dict. c. 73. versic. duodecimo quarto in noua edition. Cauall. decil. 12. nu. 21. par. 2. Spin. dict. glol. 15. nu. 41. Ceuall. dict. q. 604. nu. 6. Zerol. in praxi Episcop. p. 2. verbo parochus §. 1. Guttier. dict. tract. de matrim. c. 62. nu. 4. Henric. lib. 1. cap. 3. §. 2. Comit. respons. moral. lib. 1. qu. 131. nu. 2.

Octauo parochus validè assistit matrimonio suo- rum parochianorum extra suam parochiam sine li- centia

centia parochi illius loci, in quo assistit Salzed. dict. cap. 73. verf. vndecimo Spin. dict. glof. 15. num. 42. Sanch. lib. 3. difput. 19. num. 8. & 14. Guttier. dict. tract. de matrim. cap. 62. num. 5. vbi num. 10. refoluit non tantum proprium parochum, sed etiam Sacerdotem de illius licentia matrimonio assistentem valide assistere extra parochiam.

Nono parochum, vel ordinarium non posse concedere licentiam clerico non sacerdoti assistendi matrimonio, & si fiat esse nullum, refoluit Ledefm. in sum. p. 1. tract. de sacram. matrim. capit. 6. conclus. 4. verf. Seguefe lo segundo Sanch. lib. 3. difp. 34. nu. 10. Ceuall. d. quæst. 604. num. 58. Guttier. dict. tract. de matrim. cap. 62. num. 22.

Decimo parochus non sacerdos an validè assistat matrimonio Nauar. consil. 30. sub tit. de sponsal. in 1. edit. & consil. 9. sub tit. de Claudef. de spons. in 2. edit. in Silua lib. 6. casu 119. in fin. Salzed. dict. cap. 7. verfic. 14. Henric. in sum. lib. 11. c. 3. §. 5. & lib. 14. c. 6. nu. 3. in fine Emanu. in sum. c. 218. nu. 9. Ledefm. in tract. de matrim. q. 45. art. 3. punct. 3. dub. 3. conclus. Ceuall. dict. q. 604. a num. 56. Zerol. in praxi Episcopali p. 2. latè Cened. practica. lib. 1. q. 30. n. 54. cum seq.

PRAXIS SPOLII CLERICORVM.

RESOLVT. CCCXXXII.

- 1 Ornamenta, paramenta, & vasa sacra, Misalia, &c. non veniunt appellatione spoliolum, sed applicantur ipso facto post obitum beneficiatorum Ecclesiis, quibus præsuerunt similiter scamna, arca, & suppellectilia domestica.
- 2 Destinata ad vsum Ecclesiasticum, etiam si non sint benedictione aliqua consecrata, non veniunt nomine spoliolum.
- 3 Aulea, & Tapetia veniunt appellatione spoliolum, etiam si Episcopus aliquando Ecclesiæ commodauerit.
- 4 Bulla Pij V. non comprehendit ea, quæ beneficiatus in vita post, vel ante renunciatum beneficium commutauit, vel donauit.
- 5 Acquisita per praelatum post beneficium adeptum censentur acquisita nomine Ecclesiæ, & de redditibus Ecclesiæ.

De qua mobiliū specie fiat spoliolum.

IN hac quæstione recurrendum est secundum Mainat. fol. 680. ad extraneantem Pij V. in hac materia occasione spoliolum editam anno 1567. Kal. Septembris Pontif. ann. 1. quæ incipit Romani Pontificis providentia la 1. & est in numer. consil. ipsius Pontificis xl i i i. in Bullario magno f. mihi 995. & in lib. Red. de Spol. in calce ipsius tract. fol. mihi 449. & apud Nauar. com. tit. de spol. ad cap. non liceat 12. quæst. 2. §. 8. fol. mihi 45. & nouissimè in summ. Bull. pag. 461. sub titul. spoliat. cleric. vbi etiam in fine addit.

- Habetur igitur in dicta extrauaganti. Primo, quod omnia, & singula ornamenta, & paramenta, ac vasa, nec non Misalia, & Gradualia accantus firmi, & musica, alijsque quomodolibet nuncupati libri, & alia res sacræ etiam auri, & argenti, ac quæcunque alia bona per quoscunque Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, Abbates, seu Commendatarios, & alios quoscunque, quæcunque, & aliacunque beneficia Ecclesiastica cum cura, & sine cura secularia, & quorumuis ordinum regularia in titulum, vel commendam, aut alias quomodolibet obtinentes quocunque nomine, vel titulo censentur, etiam si de illis, &

Aloys. Ricc. Praxis, Pars I I I.

eorum qualitatibus specialis, & expressa mentio habenda foret ad vsum, & cultum diuinum etiam in eorum priuatis ædibus, & cappellis, vel oratorijs destinata tempore eorum obitus ex testamento, vel ab intestato relicta omnino spectent, & pertineant, ac spectare, & pertinere censeantur ad singulas Ecclesias, monasteria, etiam connentum carentia, & beneficia huiusmodi, in quibus resederint, aut quibus præfuerint aliaque obtinuerint.

Illaque post eorum obitum eisdem Ecclesijs, monasterijs, & beneficijs eo ipso applicata, & incorporata sint, & esse censentur etiam si in Romana curia, & procul ab illa decesserint, vel ad illa nunquam accesserint, ita vt liceat illis defunctis in eisd. Ecclesijs, monasterijs, & beneficijs successoribus, ac Ecclesijs, & monasterijs huiusmodi capitulis, Conuentibus respectiue illa propria autoritate liberè apprehendere, ac eorum Ecclesijs, ac Sacristijs applicari, & incorporari.

Nec sub quibuscunque facultatibus testandi, & alias disponendi de bonis per eos ex altari, vel alias quomodolibet acquisitis per quoscunque Rom. Pontif. prædecessores, & successores dict. Pij V. ac per ipsum sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibuscunque clausulis, & decretis etiam motu proprio, & alias quomodolibet concessis, & concedendis comprehenduntur, neque sub appellatione spoliolum veniant.

Ac quæcunque donationes, relicta, & legata testamenta, & codicilli, & alia vltimæ voluntates, seu spolia deluper contra dicta constitutionis tenorem, quomodolibet pro tempore facta quoad præmissa nulla, & inualida, nulliusque roboris, & momenti existant.

E personis etiam Ecclesiasticis, seu locis etiam pijs, aut Ecclesijs quibuscunque, in quorum, seu quarum fauorem pro tempore facta fuerint minimè suffragentur, nec eisdem personis, seu locis, vel alijs Ecclesijs huiusmodi aliquod ius in rebus prædictis, vel ad illas acquiri possit.

Quinimo res sacras, ac alia bona prædicta quocunque nomine, vel titulo pro tempore detinentes ad illa cum effectu restituendum, & consignandum Ecclesijs, & monasterijs, ac beneficijs per defunctum quomodolibet acquisitis minimè arcentis quibuscunque dispositionibus de illis in contrarium quomodolibet factis omnino teneantur, & ad id per censuras, & penas etiam furti, & sacrilegij, ac alia iuris, & facti remedia opportuna cogi, & compelli possint, & debeant.

Quodque scamna quæcunque Cathedræ Arce, & etiam lignæ, vel lapideæ etiam marmoreæ mensæ, & tabule, ac quæcunque dolia, seu vasa vinaria vacua, & alia similia suppellectilia domestica per quoscunque presbyteros, seu clericos ab humanis pro tempore decedentes tempore eorum obitus in Ecclesijs, seu eorum domibus Ecclesiarum earundem, vel alibi vbi vis locorum relicta sub spoliolum appellatione minimè veniant, nec pro spolijs vilo modo reputari possint etiam si ex redditibus, & prouentibus, ac fructibus beneficiorum, quæ dum venirent obtinebant acquisita fuerint.

Et ideo collectores relinquunt ornamenta, & paramenta, nec non vasa, & libros, aliaque diuino cultui dicata huiusmodi Ecclesijs, monasterijs, cappellis, & alijs beneficijs huiusmodi eorum rectoribus, & alijs præfatis liberè dimittant, & consignent, ac consignari faciant cum effectu, ac suppellectilia prædicta locis, vbi consisterint relinquunt.

Hec est continentia dict. extran. hic distinctè vt præmittitur relata subnectam modo notabilia trad. per Nauar. vbi supra.

E primo, quoad primum genus bonorum supra

S 3 me-